

Elise

– Här! Passa mig! ropar Elise medan hon rusar förbi både Noah och Fatima på väg mot korgen.

Shamun nickar och skickar iväg en säker passning. Elise tar emot bollen och sätter två poäng.

– Jaaa! skriker Nour och klappar händerna. Elise är bäst!

– Kom hit och spela istället för att stå där och gapa, säger Fatima.

Nour skakar på huvudet och backar ett par steg.

– Jag hatar basket, säger hon.

Elise är på vippen att fråga varför hon alltid står bredvid och glor då, men hon biter ihop om orden. Nour är nog för vek för att spela någonting, förutom typ Angry Birds.

Noah får fatt på bollen och sätter full fart mot det motsatta målet. Elise rusar ikapp honom och blockerar. Hon går

in hårt med hela kroppen för att få tag på returen.

– Elis, för helvetet! fräser Noah. Foul!

– Mes! skrattar Elise medan hon dribblar iväg.

Då ringer det in och långrasten är slut. Elise torkar svetten ur pannan med baksidan av handen.

Fatima blänger på henne.

– Du satte armbågen i magen på Noah, säger hon.

Elise rycker på axlarna.

– Det var inte meningen och det vet han, säger hon. Jag har fått hundra armbågar av honom. So what, liksom? Det är ju inte som att det är VM, eller så.

Nour kommer fram till dem. Hon rättar till sjalen i pannan och ler mot Elise.

– Du är så himla bra på basket, säger hon.

Fatima himlar med ögonen.

– Man skulle kunna tro att du är lebba, så som du håller på om Elise jämt! säger hon. Du vet att hon inte är kille på riktigt, va?

Nour blir röd om kinderna och det bildas en rynka mellan hennes mörka ögonbryn när hon riktar blicken mot Fatima.

– Varför är du så taskig? frågar hon. Jag har väl inte gjort dig något?

Elise fnyser.

– Vadå ”taskig”? säger hon. Varför skulle det vara så himla taskigt att säga att någon är lesbisk? Har ni två problem med vem folk gillar, eller?

– Det är väl *du* som har problem! säger Fatima. Varför går

du runt i killkläder och låter folk kalla dig för "Elis"? Är det *fel* på att vara tjej, kanske?

Elise orkar inte med det här. Inte idag. Hon vänder och går mot dörrarna. Bakom sig hör hon Nour och Fatima prata i munnen på varandra, men hon bryr sig inte om vad de säger. Könroller är stenålder. Hon hatar dem minst lika mycket som Nour hatar basket. Och just idag väntar det värsta på den fronten så fort hon kommer hem. För en gångs skull önskar hon att dubbeltimmen i matte ska vara för evigt. Tyvärr gör den inte det.

Mamma har dukat i matsalen. Det är egentligen ingen sal, bara ett vanligt rum som till och med är mindre än Elises, men där står det stora ekbordet med sina åtta stolar och bortsett från vitrinskåpet vid kortväggen är det den enda möbeln som får plats. De brukar äta där inne vid jul och påsk och när farmor kommer. Alltså ungefär fyra gånger om året. Visserligen kan bordet användas till andra saker, mamma har ofta sina jobbpapper utspridda där, men Elise tycker ändå det är ett otroligt slöseri att ha ett rum som ska kallas "matsal" när man istället kunde ha ett spelrum för VR, ett rum med repstegar och andra klättersaker eller kanske till och med paintball!

– Skynda dig att byta om, säger mamma så fort Elise har ställt ifrån sig ryggsäcken. Farmor och farfar kommer när som helst. Jag köpte en present åt dig. Den ligger på din säng. Hoppas den passar!

Elise går in på sitt rum. På sängen ligger en grön klänning med mönster av tunna, guldfärgade bladrankor. Den är inte ful, eller så. Det är bara det att den inte har någonting alls med Elise att göra. Elise och klänningar är som olja och vatten. De går inte att blanda. Hur man än skakar så delar de på sig igen.

– Du kan ju ha tajts under om du vill! ropar mamma från köket. Så blir det inte så ”dragigt” eller vad du brukar säga!

– Alltså, mamma ..., börjar Elise.

– Nej! avbryter mamma.

Hon lämnar matlagningen och dyker upp i dörröppningen till Elises rum, bredbent med händerna i sidorna som någon sorts Wonder Woman.

– Inte den diskussionen, säger hon. Du tar på dig klänningen, har den på dig hela eftermiddagen och kvällen, så länge de nu stannar. När farmor har gått ut genom dörren kan du klä dig i ditt vanliga slafs igen. Okej?

Själv har mamma en mörkröd kjol och vit, figursydd blus. Behån trycker ihop bröstet så att man ser klyftan i urringningen.

– Ska du inte knäppa några knappar till? frågar Elise. Eller gillar farmor att du ser så där slampig ut?

Mammas ögon smalnar.

– Elise! säger hon. Nu skärper du till dig! Jag måste fortsätta med maten nu, men vi ska prata om den där kommentaren senare. Klä på dig!

Att byta från den löst sittande, urtvättade tröjan och cargobyxorna till klänningen känns inte alls som att klä på sig, snarare tvärtom, men hon vet att det inte är någon idé att bråka. Varje gång hon ska träffa farmor måste hon ha tjejkläder.

Elise huttrar till medan hon drar klänningen över huvudet och hasar ner den längs kroppen så långt det bara går. Den räcker inte ens till knäna och hon tittar på de nakna benen som sticker fram under den gröna kjolkan-ten. Så ... fel!

Ett djupt andetag. Några timmar, bara. Det går snart över. Och alla kläder är fina om man bara ser ut som om man trivs i dem, det har hon hört i någon av poddar-erna mamma brukar lyssna på. Det mesta de säger där är trams, men just den meningen fastnade i Elise. Kanske för att det var något som skulle kunna hjälpa henne igenom alla kjol- och klänningsdagar.

Hon sträcker på sig och försöker verka självsäker när hon går fram till spegeln och vänder sig mot glaset. Färgen på klänningen är ju fin och Elise är smidig och stark och ...

Då ser hon det!

Det känns som om det kryper ett kallt, slemmigt djur längs ryggraden medan hon stirrar på sin spegelbild. Det är inte alls de utstickande, nakna benen som är värst. Det

är något som sticker ut högre upp. Hon har bröst. Två alldeles tydliga utbuktningar under klänningstyget.

Elise skjuter fram axlarna och krummar med ryggen, men de syns ändå. Inte lika mycket, men det är omöjligt att inte se dem. Det tunna, gröna tyget sitter alldeles för snävt. Elise drar i klänningslivet för att töja ut det, men det är elastiskt och smiter tillbaka kring överkroppen när hon släpper.

Hjärtat slår hårt innanför revbenen. Bröst! Hon har ju känt att det ömmar lite där omkring ibland, men bara antagit att hon fått en smäll av en axel eller en armbåge på idrotten eller kanske när de spelar basket på rasterna. Inte att det växer ut något! Inte *än*!

– Passar den? ropar mamma från köket.

Elise har svårt att svara. Munnen är alldeles torr och tungan klibbar fast i gommen.

– M-mm ...

Plötsligt får hon en idé. Det är ingen riktig lösning, men det kanske avvärjer den akuta krisen. Hon skyndar ut i badrummet, låser dörren och tar ner förbandslådan. I ena kanten ligger stödförbandet pappa köpte när Elise stukade handen i våras. På rullen sitter en smart liten hake att fästa bandaget med, så att man kan ta av eller på det själv. Det borde funka.

Elise sliter av sig klänningen och lindar bandaget kring bröstkorgen, från armhålorna och en bit ner. Hon drar åt ordentligt, fäster den lilla haken och sätter på sig klän-

ningen igen. Det känns inte särskilt bekvämt, men bröstet är borta!

Lite darrig i benen, som om hon just lyckats kasta sig undan ett framrusande tåg, går hon ut i köket. Mamma ler brett när hon ser henne.

– Vad fin du är! säger hon medan hon vispar i sås-kastrullen. Den passar ju jättebra! Ser du verkligen inte själv hur söt du är i lite finare kläder?

– Det känns som om jag ska gå på maskerad, säger Elise. Fast inte på ett roligt sätt. Mer som i en sådan där mar-dröm när man kommer till festen och upptäcker att ingen annan är utklädd.

Mamma skrattar.

– Men lilla gumman! Du är så himla dramatisk! Såg du diademmet, förresten?

– Vadå? säger Elise förskräckt.

– Jag hittade ett diadem i precis samma färg som klänningen! säger mamma. Det ligger också på sängen. Och så måste du ta av dig de där fula sockorna, det ser ju inte klokt ut.

Elise suckar och går tillbaka till sitt rum. På täcket ligger mycket riktigt en grön grej att ha på huvudet. När mamma sa "diadem" trodde Elise hon menade något prinsessigt med glitterstenar, men det här är ju åtminstone inte så mycket värre än klänningen. Hon trycker ner det tygklädda diademmet över sitt mörkbruna, kortklippta hår och byter ut sockorna mot tygskorna mamma köpte

i våras. Ska man vara barfota, ska det vara med ett par halvlånga shorts och en skön tisha. Inte naken upp till trosorna.

Elise stryker med händerna över sin lindade bröstorg. Hur länge kan hon gömma bröstet med hjälp av ett vanligt bandage? Tänk om de blir så där stora som mammas!

Det ringer på dörren. Elise tittar sig i spegeln igen. Händerna ser vilsna ut där de hänger utan fickor att gömma sig i. Skärpning nu, tänker hon. Det är bara några timmar. För mammas skull. För att hon inte ska behöva skämmas eller svara på frågor. Hon rättar till diademet runt det spretiga håret, sen går hon ut i hallen och låter sig kramas av farmor och farfar.

De äter en evighetslång middag i matsalen, fikar minst lika länge i vardagsrummet och pratar och pratar. Inte förrän klockan halv tio åker farmor och farfar äntligen sin väg och Elise kan krångla sig ur klänningen. Nu vill hon bara sova. Det gör mer ont när hon lindar av bandaget än när hon satte på det. Kanske för att utväxterna har varit inklämda i många timmar. Under täcket känner hon med fingrarna över bröstkorgen. Det är så här det måste vara att ha cancer.

Dagen efter har Elise på sig både bandaget och den pösiga tröjan hon kunde hitta i garderoben. Det är en varm dag och svetten rinner innanför kläderna när de spelar basket på långgrasten. Elise missar ett par lätta passningar och skjuter en pinsam airball istället för trepoängaren hon tänkt sig. Det är som om hela kroppen gör motstånd. Som om en fiende har flyttat in i den.

– Äh, jag skiter i det här, säger hon och lämnar spelet mitt i matchen.

Hon möter Shamuns förvånade blick och hör Amit muttra missnöjt, men Elise struntar i att hitta på ursäkter. Hon går bort till matsalsbyggnaden där det finns toaletter alldeles innanför dörrarna, sköljer av sig lite svett och kollar att bandaget inte har kasat ner. Stirrar en stund på sig själv i det fläckiga spegelglaset och går sen tillbaka ut igen.

Vid sidan av sexornas ingång finns det bänkar som så här på eftermiddagen skuggas av skolhuset. Elise sjunker ner på en av dem, drar upp benen och lägger armarna om knäna. Varför kan man inte bara få vara den man vill? Den man är? Varför måste man vara något som någon annan har bestämt?

– Är du okej?

Elise rycker till. Det är Nour. Var kom hon ifrån? Har de redan slutat spela?

– Får jag sitta här?

Varför vill hon det?

– Var är Fatima? frågar Elise.

Nour nickar bortåt skolgården.

– Matchen håller fortfarande på. De vinner nog nu när du inte är med.

Elise rycker på axlarna.

Nour sätter sig försiktigt på bänken, fast Elise egentligen inte har svarat på frågan om hon får. Men det är ju ett fritt land. Nour får sitta var hon vill. Idag har hon en mörklila hijab. Den sluter som vanligt tätt runt ansiktet, till skillnad från Fatimas, som bara är en långsmal sjal lätt lagd över huvudet, en tygbit hon då och då slänger ifrån sig för att den inte ska vara i vägen. Som när hon spelar basket.

– Jag har undrat en grej, säger Elise. *Vill* du ha den där slöjan på dig? Om du skulle få välja alldeles själv på riktigt, skulle du ha den då?

– Jag tror det, säger Nour. Men jag vet inte säkert. Jag tänker att jag i så fall kan bestämma det sen. När jag är vuxen, menar jag. Både mamma och pappa säger att jag kan göra som jag vill då.

Elise ser noggrant på henne. Hon har inte tänkt så mycket på Nour förut. Nour bara är. Oftast tillsammans med Fatima, som märks mycket mer, så Nour liksom hamnar i skuggan. Men nu är hon alltså plötsligt här. Alldeles tydlig. Och ganska påträngande.

– Varför kollar du inte på matchen nu då? frågar Elise. Vill

du inte se Fatima vinna nu när hon äntligen har chansen?

– Du gick ju iväg, säger Nour. Jag tänkte ... Alltså, jag ville egentligen bara säga att det var ett missförstånd, det där igår. Jag tycker inte alls att det är fel att gilla tjejer. Eller killar. Alltså om man är tjej. Eller kille då, alltså, äh, jag menar ...

Nour kommer av sig och blir rosa om kinderna.

– Du är inte homofob, menar du, säger Elise hjälpsamt.

– Nej, säger Nour snabbt. Precis. Och jag tycker du är så himla cool. Du vågar alltid säga precis vad du tycker och du är alltid precis som du vill. Så supercoolt. Jag önskar jag var som du!

Elise frustar till.

– Nej, det önskar du *inte!* säger hon.

– Jo, säger Nour. Alltså, jag kanske inte skulle gå runt i killkläder och hänga med Noah, men jag skulle vilja våga säga ifrån när någon är dum eller bara gå min väg när jag tycker någon är jobbig och sådant.

– Men det kan du ju, säger Elise. Det är ju bara att göra! Nour skakar på huvudet och ler.

– För dig är det kanske ”bara att göra”, säger hon. Men så är det inte för oss andra. Får jag fråga en sak? Eftersom du frågade om slöjan?

– Sure.

– Tycker inte du att det känns konstigt när killarna kallar dig för Elis istället för Elise? Vera och Louise gör ju också det nu. Jag menar, *vill* du verkligen det?

Elise tänker på bröstet. När de där bomberna bokstavligen spränger bandaget så kommer det att vara slut med Elis. Då kommer hon bara att få vara Elise i evigheters evighet.

– Det är väl inget fel på Elis? säger hon. Varför är det så himla viktigt om man har ett tjejnamn eller killnamn? Eller tjejkläder eller killkläder?

– Alltså, det är väl inte så himla viktigt, säger Nour, men det är ju vad man *är*, liksom.

– Är det?

Nour drar ihop ögonbrynen som om hon verkligen tänker efter.

– Jag trodde det, säger hon sen. Man har fått en kropp och ett namn och så väljer man kläder som passar till.

– Om man har fått fel kropp då? säger Elise. Och fel namn?

Nour ser på henne under tystnad i flera sekunder. Elise känner sitt hjärta alldeles tydligt, hur det slår där, instängt innanför revbenen, under bandaget bakom tyget i den pösiga tröjan.

– En gång, säger Nour, gjorde min mamma saft och vinäger samtidigt. Pappa hade fått en hel låda vin av någon och eftersom ingen i familjen dricker alkohol, gjorde mamma vinäger av det. Samma dag som den var färdig och skulle hällas upp i flaskor så hade hon kokat körsbärssaft också. Saften hällde hon i tjocka, runda flaskor och vinägern i höga, smala. Sen satte hon fina etiketter på dem. Röda kanter för saften och blå kanter för vinägern. Det var bara det att hon råkade fylla en saftflaska med vinäger av misstag.

Den fick en fin röd etikett, hamnade bland de andra runda flaskorna och fick stå där ända tills pappa skulle hälla upp saft åt grannarna några månader senare.

Nour ler mot Elise och Elise försöker fatta varför hon berättar allt det där om saft och vinäger och olika flaskor. Tydligt syns det att hon inte förstår, för Nour håller fram händerna mot henne som om hon vill visa något.

– Gud kanske också kan göra så, säger hon. Råka hälla vinäger i en saftflaska.

Elise skrattar.

– Du är ju knäpp, säger hon. Förresten tror jag inte på någon gud.

– Desto större risk för misstag i så fall, säger Nour. Om det inte är någon som har koll på hällandet, menar jag.

Skolans ringsignal skär rakt genom Elises tankar. Hon reser sig från bänken och går mot ingången. Nour följer med.

– Ska du göra något i eftermiddag? frågar Elise. Jag känner för att gå ner till kaféet i parken och köpa glass.

Nour blir röd om kinderna igen. Det är som om hennes hud är alldeles genomskinlig fast den egentligen är ganska brun. Ögonen glittrar.

– Jag vill jättegärna gå och köpa glass, säger hon. Fast jag måste hem och hämta kortet först. Men det är nästan på vägen. Är det okej?

Elise nickar.

– Helt klart okej, säger hon. ●